

KTH Mark- och vattenteknik

Planera för groddjur i staden

Nätverk av livsmiljöer och möjliga
spridningsvägar

Ulla Mörtberg och Andreas Zetterberg
Forskargruppen för miljöbedömning och –förvaltning, KTH

Landskapsekologisk analys i Stockholms stad

Syfte:

- Utveckla metoder och verktyg för att integrera biologisk mångfald på landskapsnivå i planeringen

Landskapsekologisk analys i Stockholms stad

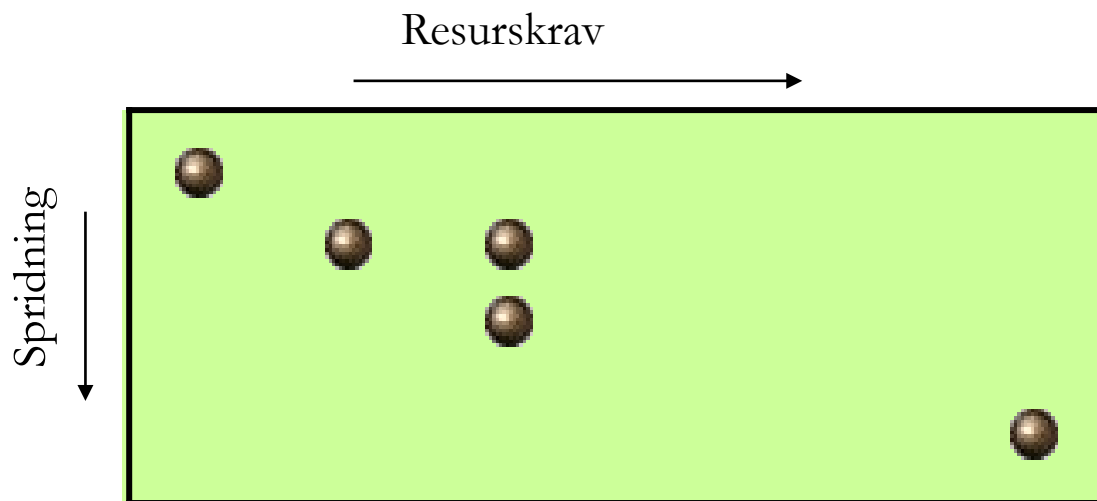
Syfte:

- Identifiera viktiga nätverk av livsmiljöer och möjliga spridningsvägar i landskapet
- Lokalisera platser där nätverket kan förstärkas
- Förutsäga troliga konsekvenser av planeringsalternativ
- Göra prioriteringar

Landskapsekologisk analys

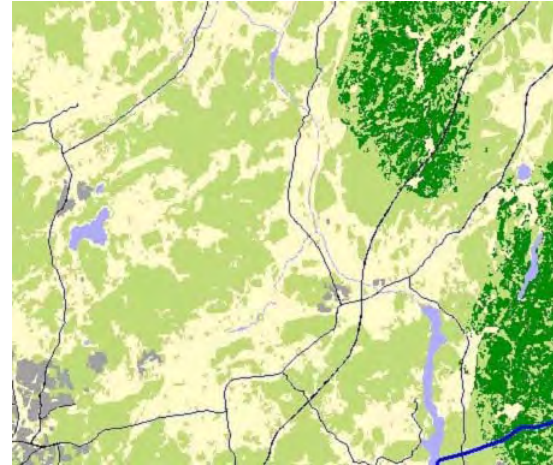
Metod:

- Förankring i mål för biologisk mångfald
- Indikatorer / ekologisk profil
- Prognos
- Bedömning

Prognoser

- I rummet
- I tiden

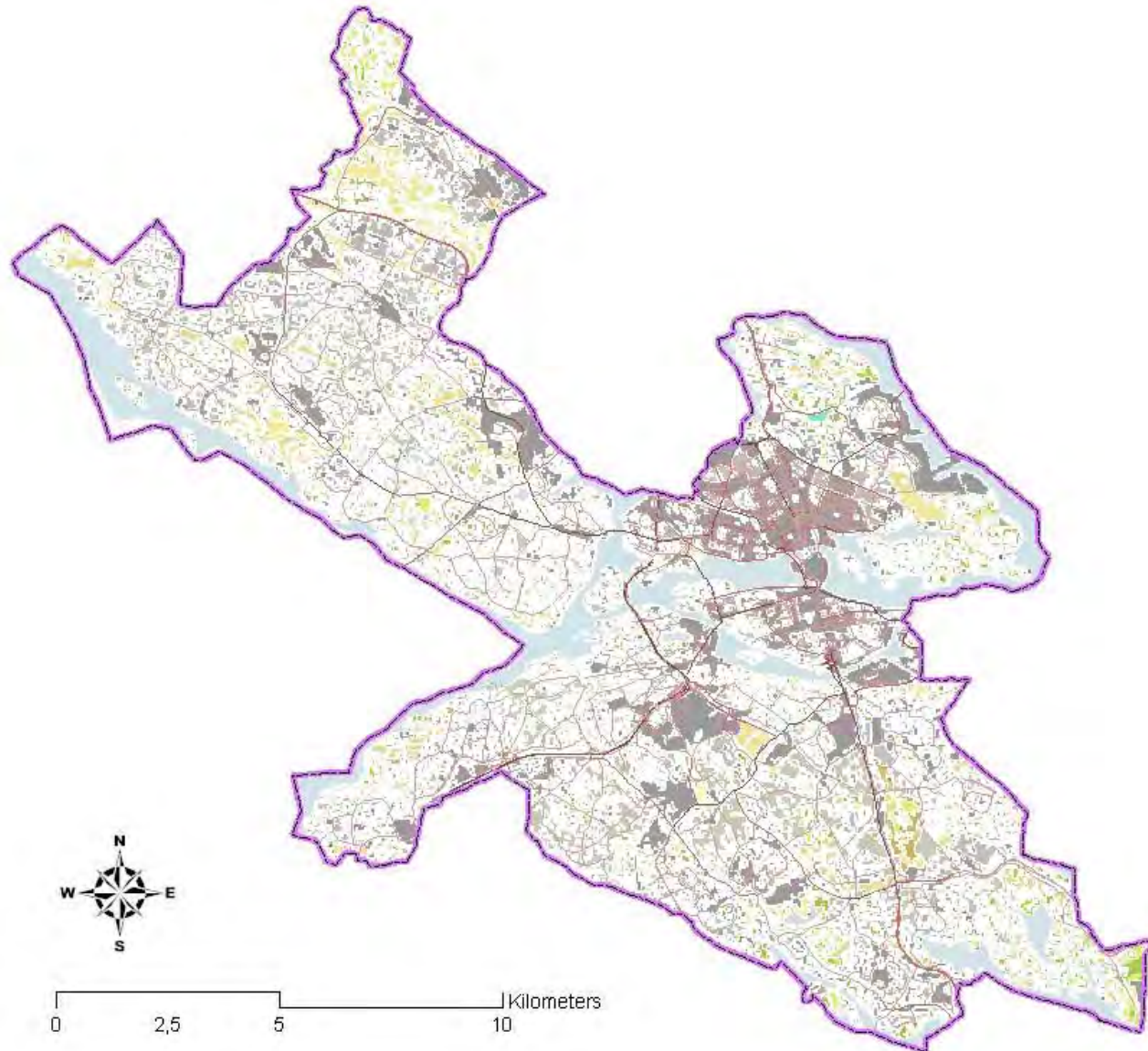

Bedömning

- Är det viktigt?

Studieområde Stockholms stad

Landskapsekologisk analys i Stockholms stad

- Utveckla planeringsverktyg
- Exempel: våtmarker och småvatten –
groddjur – padda

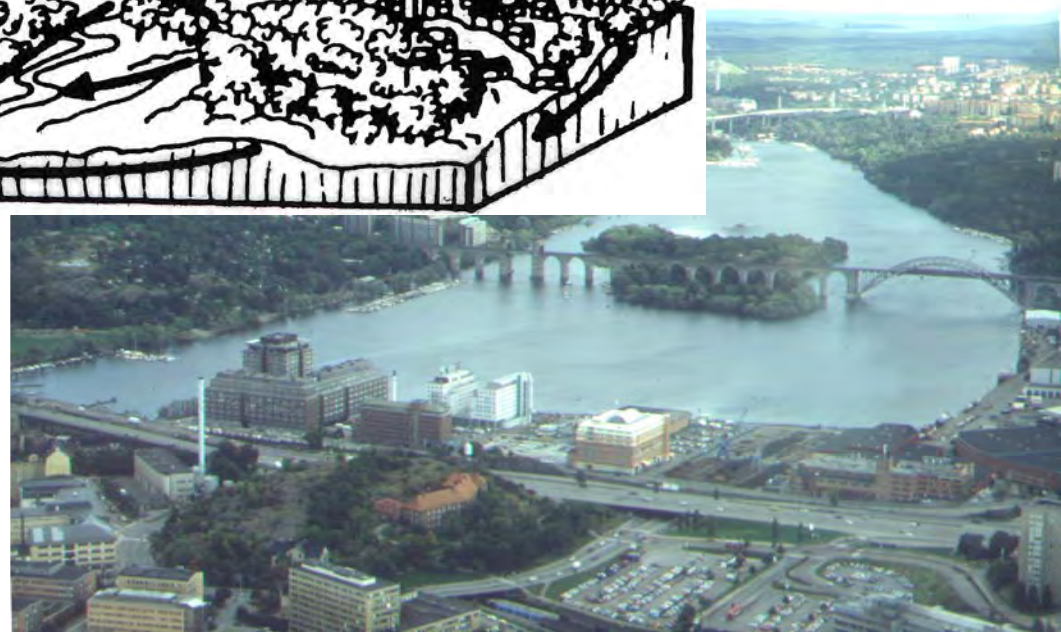

Stad och paddor

Stad och paddor

Rumslig prognos - habitatnätverk

- Reproduktionsområden
- Andra aktivitetsområden
- Spridningszoner

Reproduktionsområden

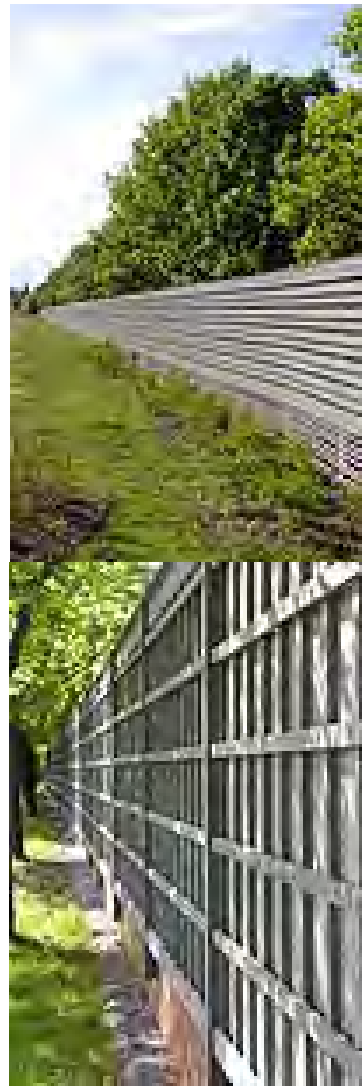
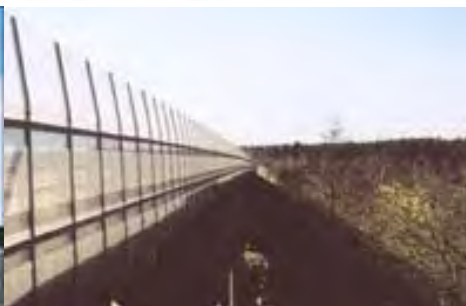
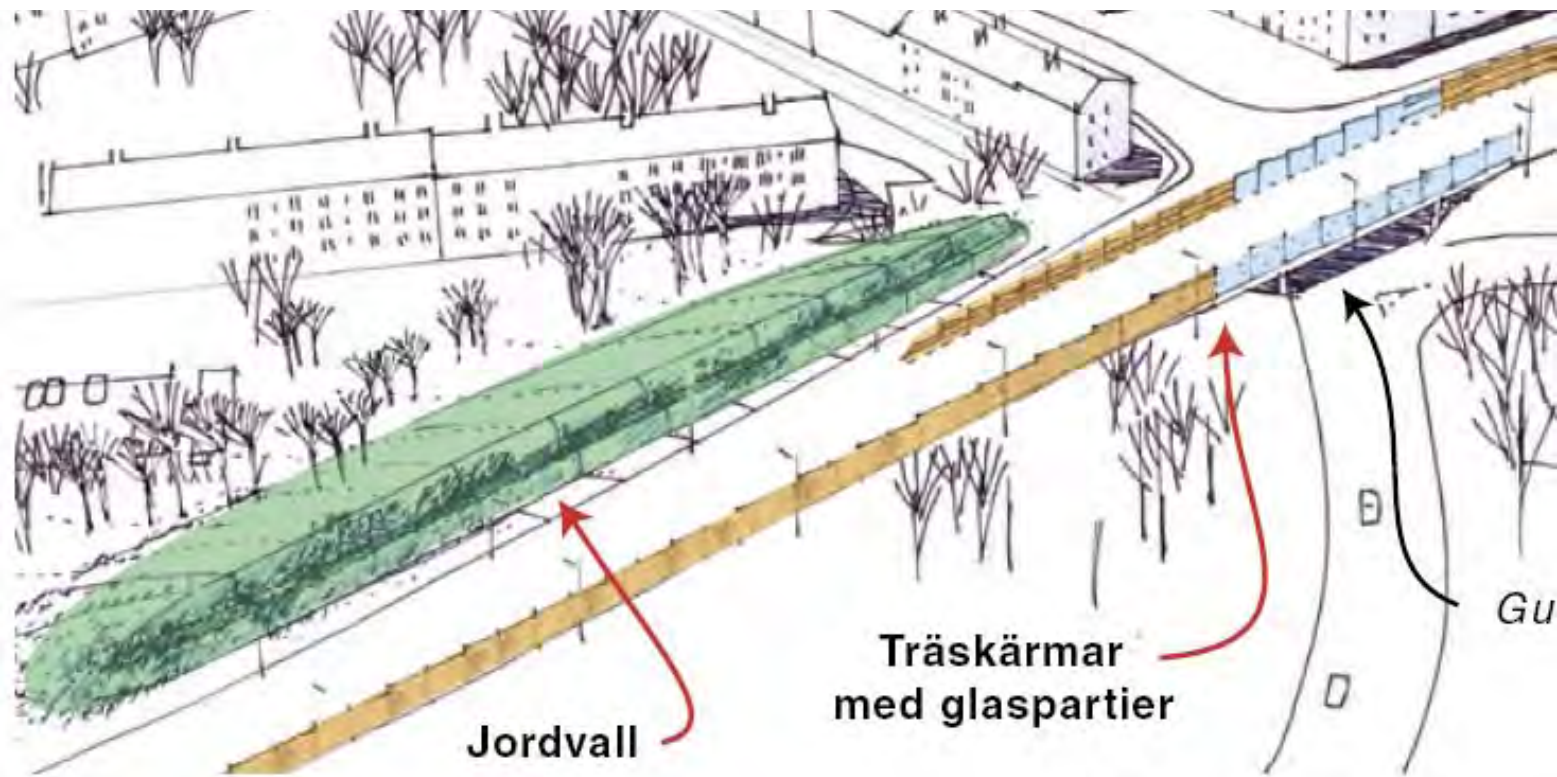
- Våtmark, småvatten, vatten med vegetation, vattendrag, diken

Spridningsförmåga

- Hur långt sprider sig en vanlig padda?
- På hur lång tid?
- I vilken typ av biotop?
- Längs en järnvägsbank med makadam då?

Barriärer

Vägar – barriärer eller sänkor?

Spridningsförmåga

Spridning	Underlag
Optimalt	Ädellövskog, övrig lövskog, äldre barr- och blandskog, fuktig gräsmark
Medel	Gles bebyggelse med träd/buskbestånd, hållmarkstallskog, yngre barr- och blandskog
Olämpligt	Bebyggelse och hårdgjord mark, inklusive vägar, gles bebyggelse utan/med enstaka busk/trädbestånd (intensiv skötsel), hygge
Barriär	Bullerplank, branter, byggnader Vattenområde utan vegetation: 0-150 m från stranden friktionsgradient som ökar exponentiellt med ökat avstånd, från låg friktion till barriär

Exempel Gärdet

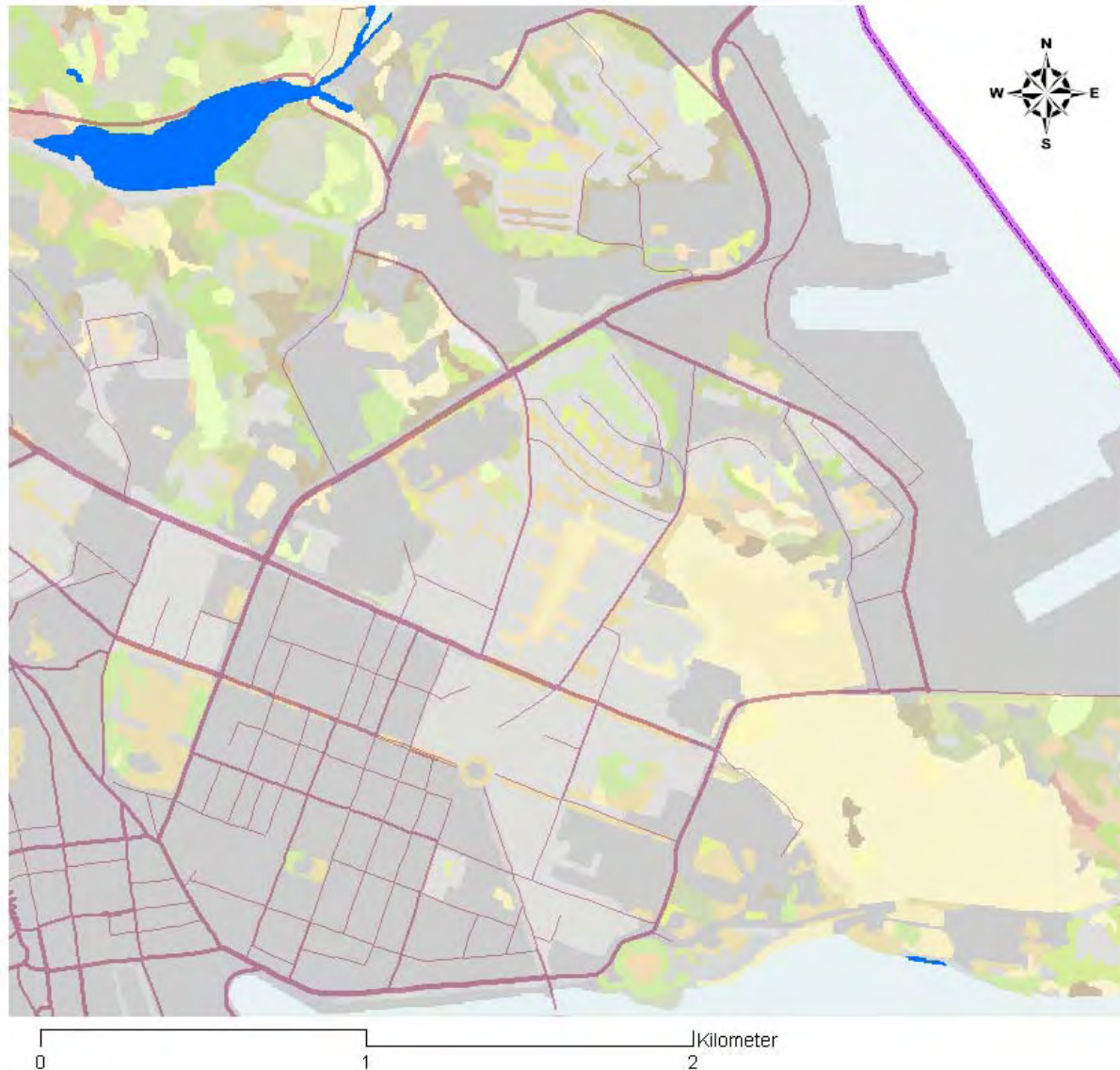

Biotopekartan

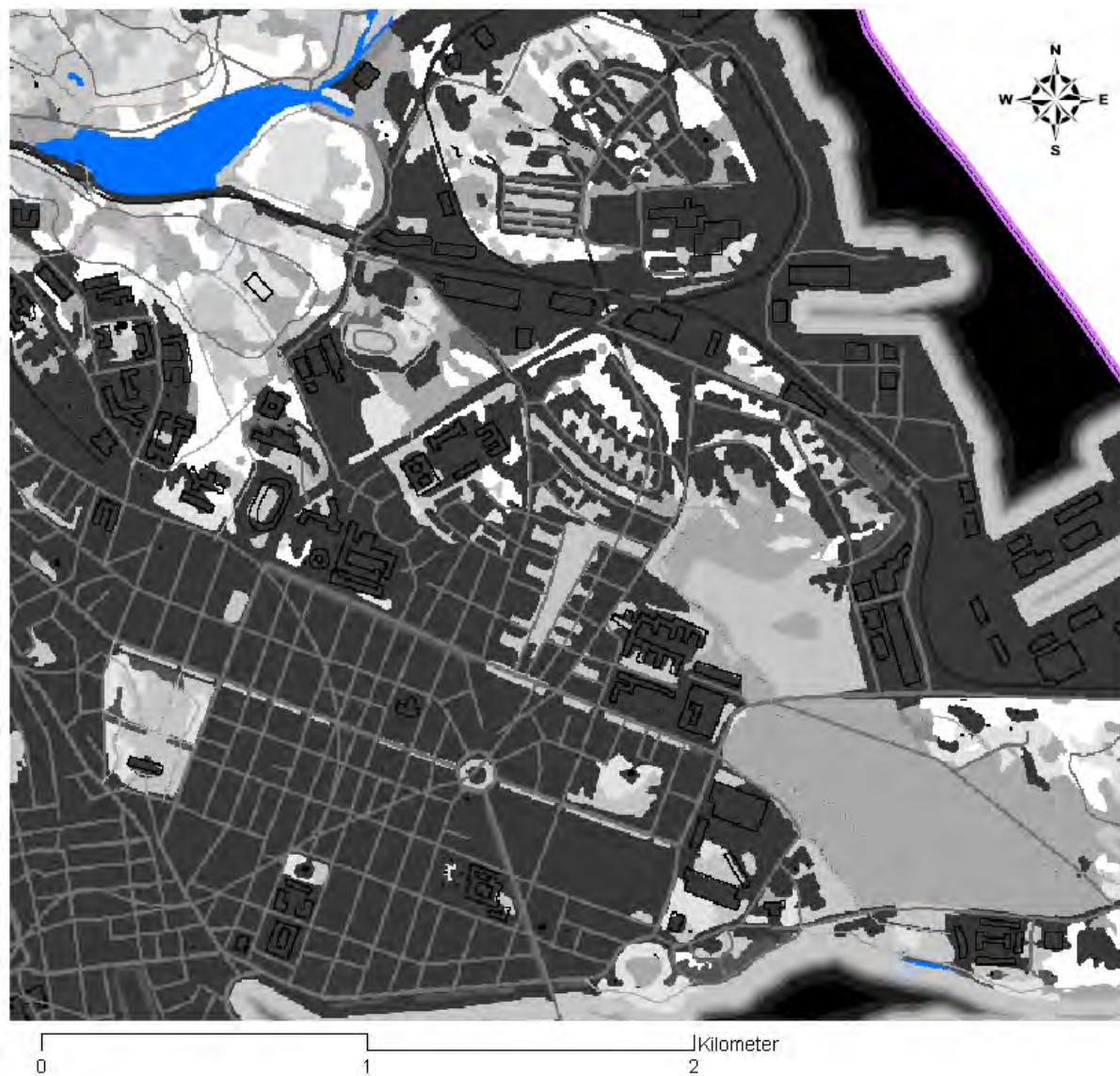

Reproduktionsområden

Friktion

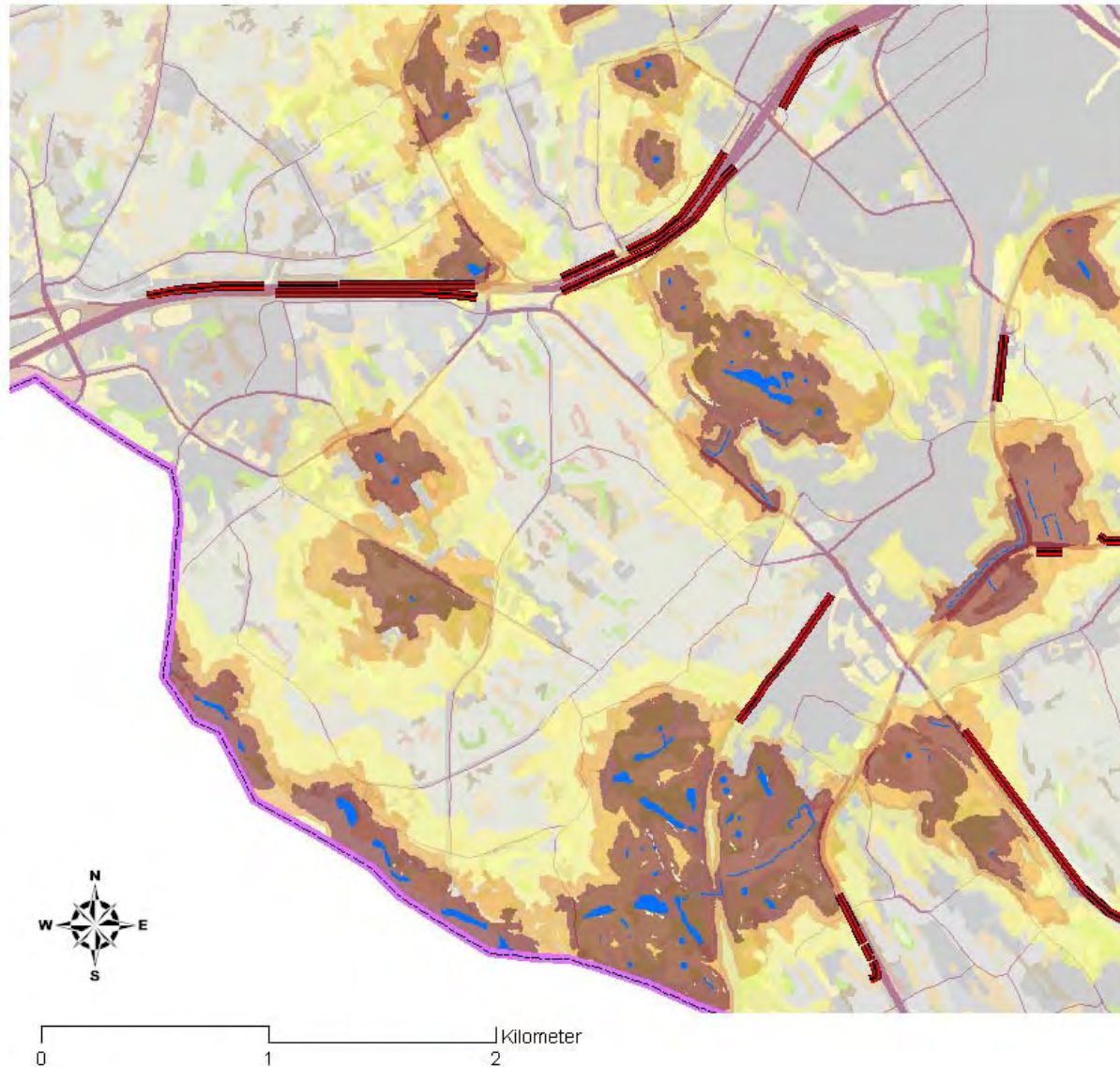

Tillgänglighet

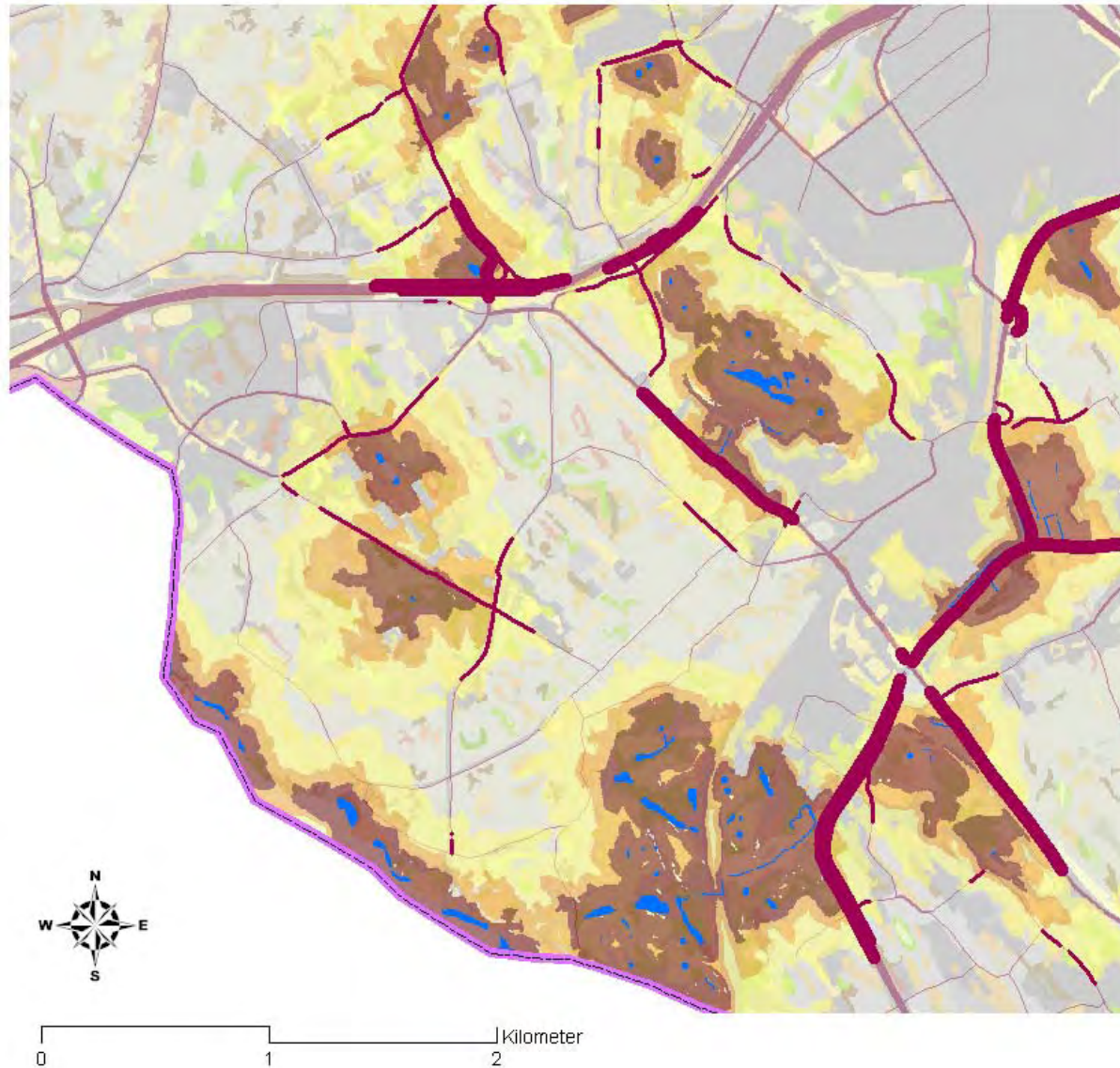

Barriärer

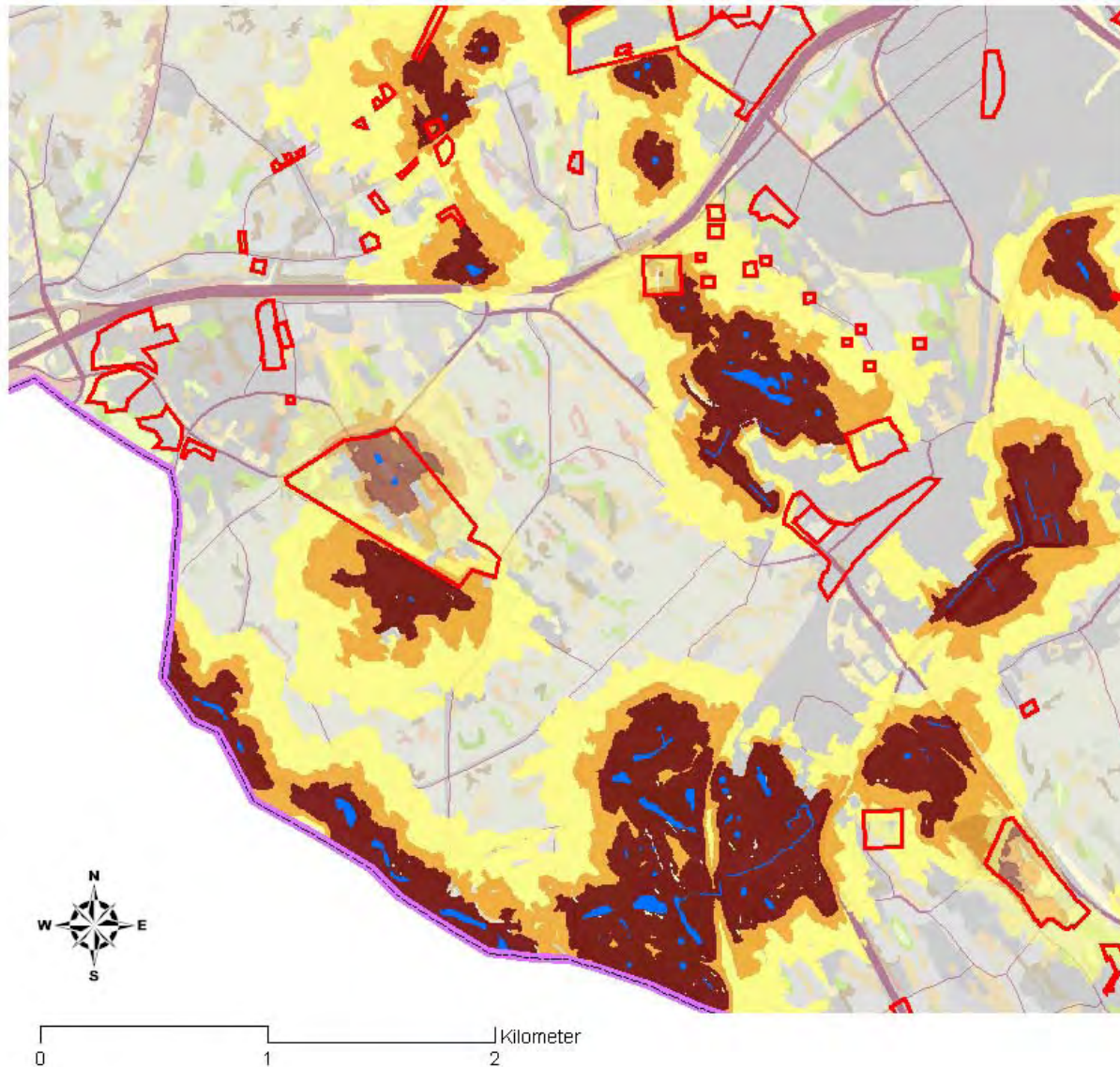

Vägar som sänkor

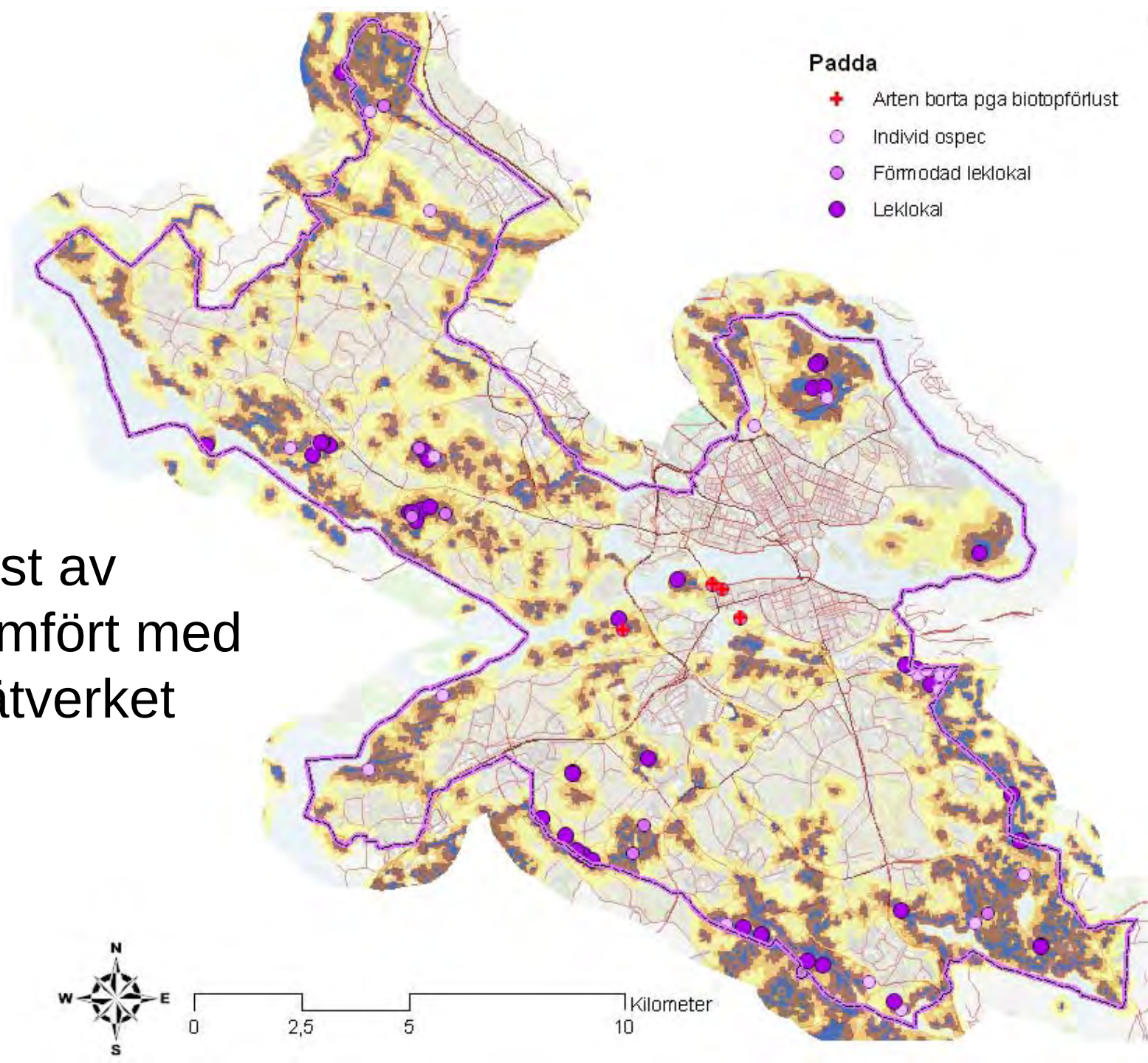

Scenario

Förekomst av padda jämfört med habitatnätverket

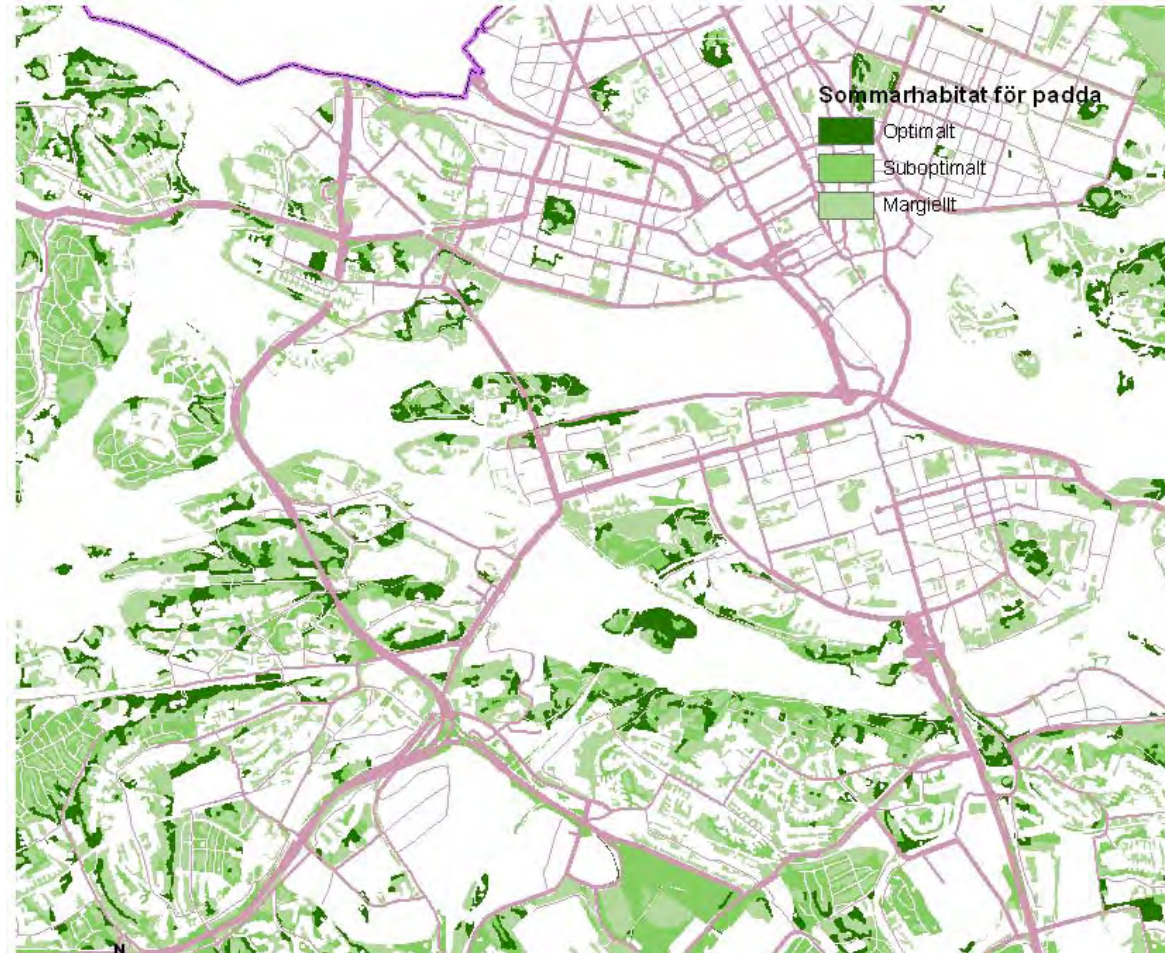

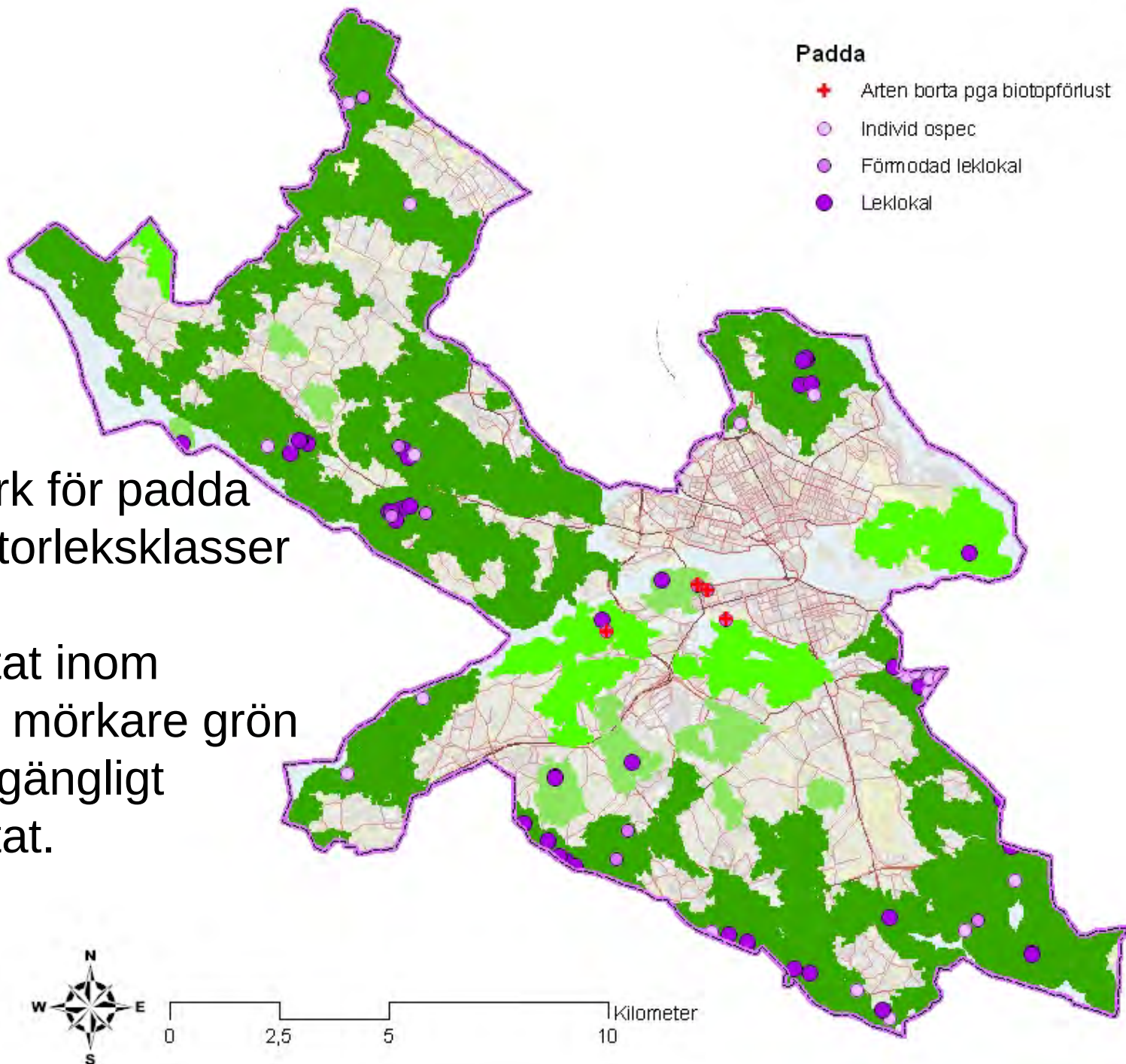
Sommarhabitat

- Optimalt:
  - Ädellövskog, övrig lövskog, blandskog, fuktig gräsmark
- Suboptimalt:
  - Gles bebyggelse med träd/buskbestånd, äldre barrskog, frisk gräsmark (moderat-extensiv skötsel)
- Marginellt:
  - Gles bebyggelse utan/med enstaka busk/trädbestånd, hållmarkstallskog, ung barr- och blandskog, frisk gräsmark (intensiv skötsel), torr gräsmark, åker/vall, odlingslott

Kvalitet på
sommarhabitat
– optimalt,
suboptimalt
och marginellt

Habitatnätverk för padda
indelat i tre storleksklasser
för mängden
sommarhabitat inom
"räckhåll". Ju mörkare grön
desto mer tillgängligt
sommarhabitat.

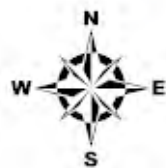

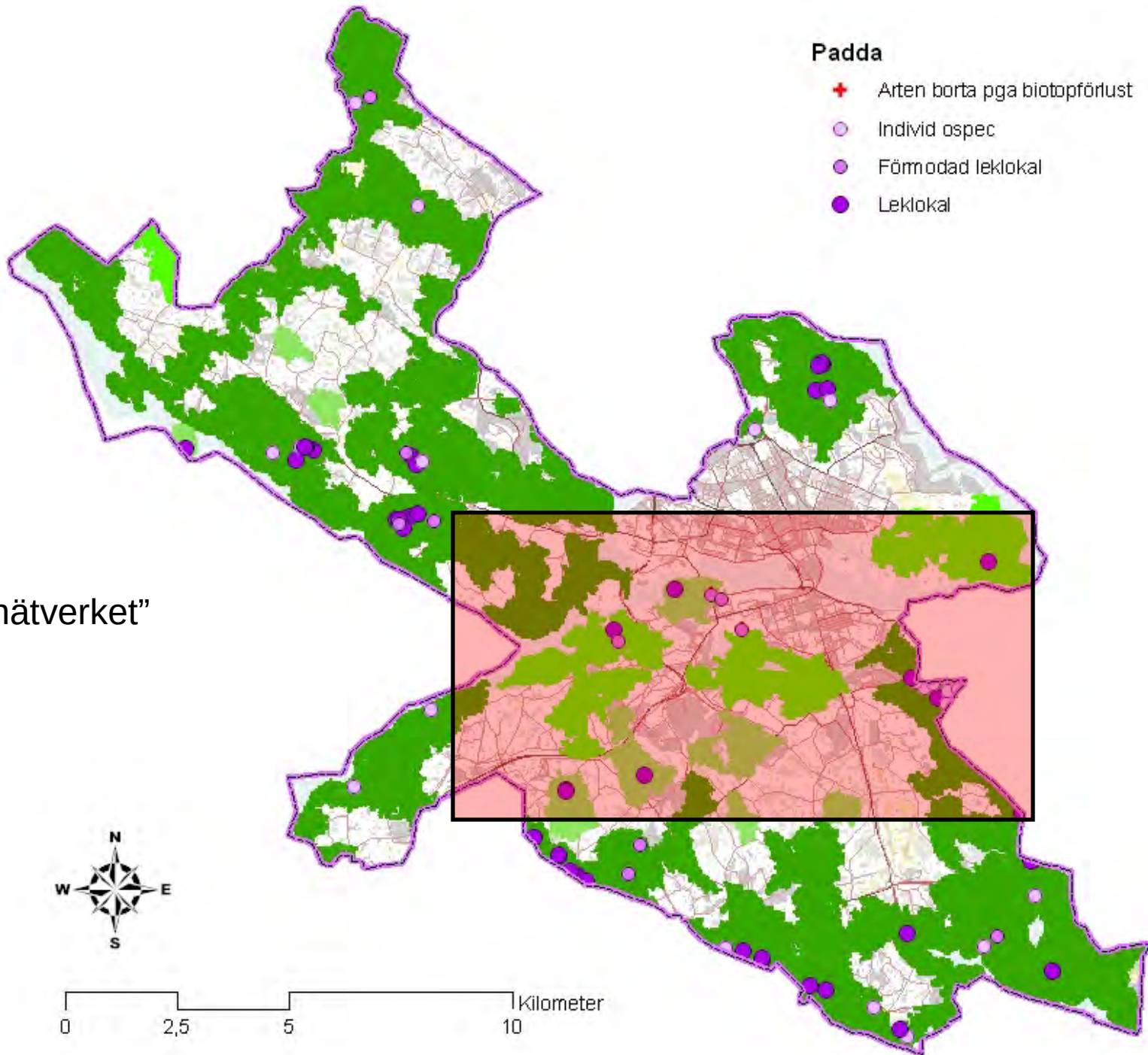
Padda

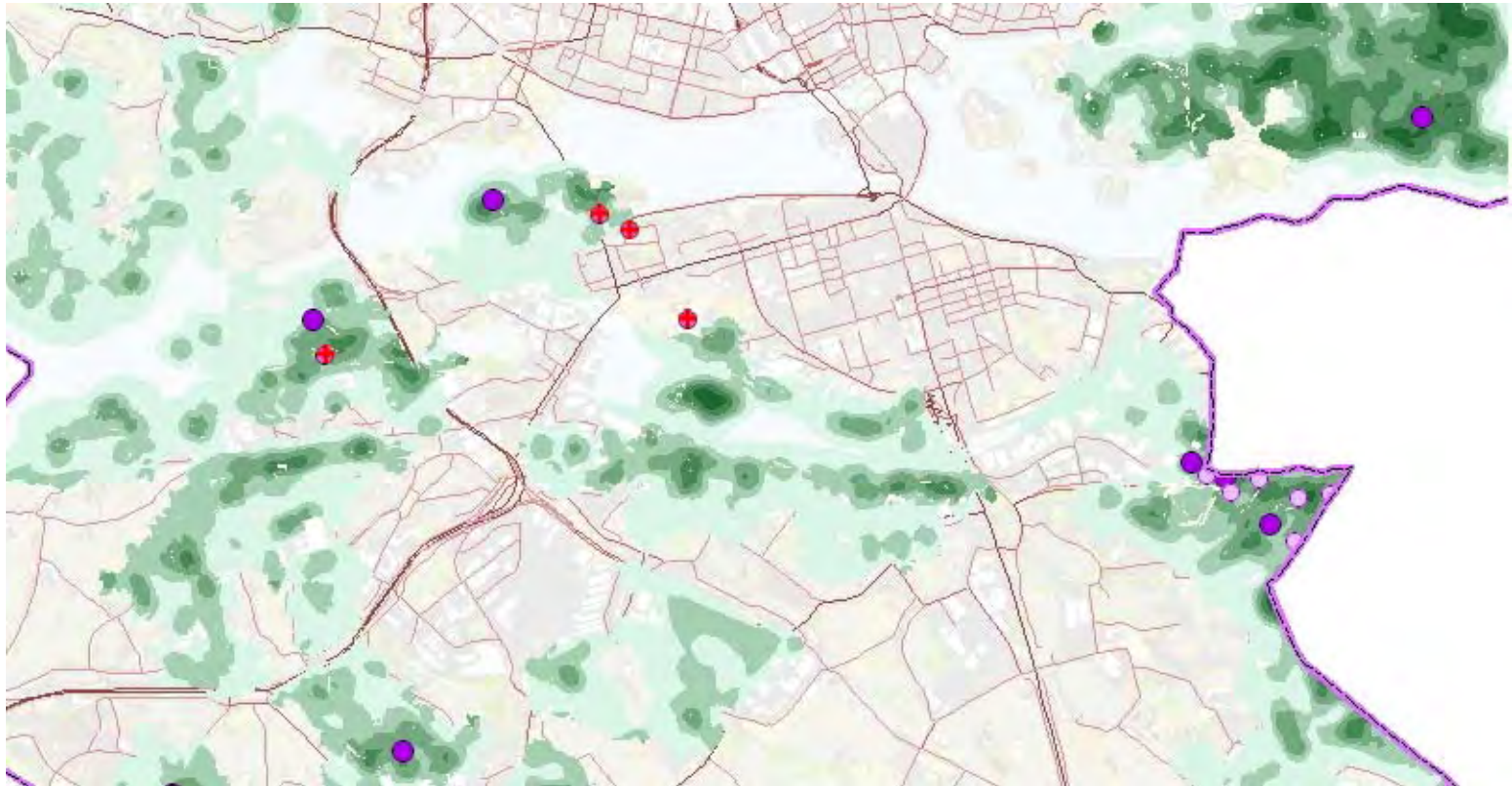
- ✚ Arten borta pga biotopförlust
- Individ ospec
- Förmodad leklokal
- Leklokal

Det "inre nätverket"

0 2,5 5 10 Kilometer

Koncentrationer av sommarhabitat i några av de mellanstora och mindre habitatnätverken. Ju mörkare färg desto bättre klass på sommarhabitatet.

Konkreta frågeställningar

- Var finns lämpliga livsmiljöer?
- Var finns särskilt värdefulla områden (habitat, spridningsvägar, buffertzoner)

Konkreta frågeställningar

- Var bör exploatering undvikas?
- Till vilka markområden ska exploatering styras?
- Var bör en kompensationsåtgärd ske?

Slutsatser

- Svårt avgöra tröskelvärden:
  - Reproduktion
  - Överlevnad
  - Livskraftiga populationer

Slutsatser

- Svårt översätta till andra artgrupper
- Mer kunskaper om arters krav på landskapet behövs
- Dataunderlaget tycks aldrig räcka till

Slutsatser

- Grova prognoser är möjliga
- Planeringsverktyg som bygger på befintlig kunskap och befintliga data användbara för prioriteringar på landskapsnivå
- Behov av utveckling...